

УДК 628.93

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ ОПРОМІНЕННЯ НАСІННЯ ЛАЗЕРНИМ ПРОМЕНЕМ

Олійник П. В.

Науковий керівник: асистент Сухін В. В.
ХНТУСГ ім. Петра Василенка, м. Харків, Україна

Постановка задачі, аналіз останніх досліджень та публікацій.

Рослинництво є базовою галуззю виробництва сільськогосподарської продукції, найважливішим джерелом продовольчих ресурсів людства, основа цивілізації. Відомо, що якість насінневого матеріалу в значній степені визначає якість і кількість отриманого врожаю. Аналіз публікацій закордонних і вітчизняних авторів свідчить про позитивний вплив лазерного випромінювання на проростання насіння, ріст і розвиток рослин, підвищення врожайності сільськогосподарських культур.

Мета дослідження. Розробити математичну модель опромінення насіння сферичної форми (горох, соя і ін.) лазерним променем.

Основні матеріали дослідження. Під час розробки моделі даного процесу використовується світлотехнічний закон зворотних квадратів. Далі, проводиться апроксимація реальної форми об'єкту опромінення до форми певного геометричного тіла (сфера, циліндр і ін.). Отримавши вираз площіелементу поверхні сфери та функціональну залежність опроміненості E від кута δ і координат точок поверхні опромінення, при фіксованих значеннях координат джерела випромінювання, підставимо їх в формулу:

$$I = \iint_D E(\delta, r) \cdot \frac{R^2}{\sqrt{R^2 - x^2 - y^2}} dx dy$$

Отримана формула дозволяє проводити визначення загальної або часткової опроміненості поверхні сфери для того або іншого її октанту.

Висновок. Таким чином, в результаті побудови математичної моделі, отримана функціональна залежність опроміненості поверхні насіння. Окрім цього, сформовані вирази для визначення загальної або часткової опроміненості поверхні насіння тієї або іншої сільськогосподарської культури.